

המוסרי בין כמה שנוגע בין אדם למקום בין כמה שנוגע בין אדם לחבירו. והיינו יכולין מצד האגודה הלאומית לכונן פנים גדולות למעשה הצדקה שלנו. עכשיו שאין ביהמ"ק קיים, וכוחות הלאומיים נתפורזו לכל רוח בעונינו, כמו פולחן ובוקע בארץ נפורז עמינו לפי שאול⁴, אנו צריכין להחזיק בכל עז במעוז הצדקה הפרטית. הפשוטה. שולחנו של אדם מכפר עליו, כשפורס מלחמו לדל באופן ישר ופשוט. ויחש השולחן אל מזבח ילמדנו לדעת באשר השולחן הוא רק ממלא מקום המזבח, אבל כשיש מזבח הלא עלינו לערוג אל האגד הכללי. ע"כ יהי להעיר שבכל אופן שיתחדש בזמן מן הזמנים איזו אפשרות לנו לנהל את צדקותינו באופן היותר כללי, ומכש"כ בדרך אגד לאומי, שהמצוה עלינו בזאת גדולה מאד, כי היחיד לא יוכל בשום אופן לעשות את הדברים הגדולים שהרבים יכולים לפעול, ע"כ הגדולה שבמדת הצדקה היא הנתינה לקופה הכללית, קופה של צדקה. וכש"כ בהקבץ קשר לאומי, שיוכל לתקן ענינים רבים ולמנע עני ומחסור מרבים טרם יבואו, שמתקרב הדבר יותר לערך מזבח מערך שלחן, שמצוה עלינו לעזור ולהשתתף.

כד. והמאריך בשלחנו דלמא אתי עניא ויהיב ליה מידי, דכתיב "המזבח עץ שלש אמות גבוה", וכתיב "וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ד'", פתח במזבח ומסיים בשלחן. ריו"ח ור"א דאמרי תרוייהו, בזמן שביהמ"ק קיים מזבח מכפר על ישראל, ועכשו שלחנו של אדם מכפר עליו. אף שהחסד והנדיבות הוא יסודו של עולם איך שיעשו, מ"מ אנו חייבים להשכיל אל דל¹, וכל שאנו יכולים לקיים את עניני הצדקה באופן שיהיו עומדים כתרס בפני העניות שלא תתרבה בעולם, הם יותר מכוונים ונערכים. אמנם כשהסבות מעיקות עד שא"א לנהל עניני הצדקה באופן גבוה, שצריך לזה כוחות גדולים ומוסדות יקרים, צריך אדם לעולם להחזיק במדת הצדקה הפרטית ובוזה יהי עושה את חלקו בנדיבות כפי אשר תשיג ידו, ונעשה משותף עכ"פ אל הכלל של עושי צדקה וחסד שבכללם הם מצילים רבים משחיתותם², מחרפת רעב וחלאים רעים. והנה המזבח הוא האות לאחדות הכלל, כי אסור להיות כ"א מזבח אחד במקום אשר יבחר ד', וב"ג ובני ראובן כשבנו מזבח אחד³ וחשבו ישראל שהוא להקריב עליו, הי עליהם קצף גדול מפני החלישם את כח הכללי שע"י המזבח המיוחד. והנה בזמן שביהמ"ק קיים, שהיינו במעמד לאומי חזק בין במצב הגשמי בין במצב הרוחני, היינו יכולין לתקן עניני צדקותינו ג"כ באופן כללי, במוסדות גבוהים רבי הערך, כפי ערך כחות אומה גדולה כוללת, והי מזבח מכפר על ישראל, המזבח, כלל עבודת ישראל שכולל הטבת המצב

2

BECHUKOTAI

and they will fall before you by the sword.
 8 Five from among you will pursue a hundred,
 and a hundred from among you will pursue
 ten thousand; and your enemies will fall be-
 fore you by the sword. 9 I will turn to you, I will

וּנְפְלוּ לְפָנֵיכֶם לְחָרֵב: וְרָדְפוּ
 מִכֶּם חֲמֵשֶׁה מֵאָה וּמֵאָה מִכֶּם
 רִבְבָה יִרְדְּפוּ וּנְפְלוּ אֵיבֵיכֶם
 לְפָנֵיכֶם לְחָרֵב: וּפְנִיתִי אֵלֵיכֶם

RASHI

8. From the weak who are among you, and not from the mighty who are among you.⁸ [FIVE] FROM AMONG YOU WILL PURSUE A HUNDRED, AND A HUNDRED FROM AMONG YOU [WILL PURSUE] TEN THOUSAND. וכי כך הוא החשבון - Is this the correct calculation? חמשה מאה ומאה מכם רבבה - "and a hundred from among you" - you cannot compare, אך לא - But, אנינו דומה - a few who perform the commandments of the Torah למרבין - to many who perform the commandments of the Torah.⁹ שני אלפים ורדפו - AND YOUR ENEMIES WILL FALL, ETC. This means שיהיו נופלים לפניכם - that they will fall before you שלא בדרך הארץ - unlike the way of the land, i.e., in an unnatural manner.⁶

AVROM SILVER JCA
 28-5-19 23 Iyar 5779
 RAMIDBAR R. GOLD

פרשת במדבר

א וידבר יהוה אל משה במדבר סיני באהל מועד באחד לחדש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים לאמר: שאו את ראש כל עדת בני ישראל למשפחתם לבית אבתם במספר שמות כל זכר לגלגלתם: מבן עשרים שנה ומעלה כל יוצא צבא בישראל תפקדו אתם לצבאתם אתה ואהרן:

3

PARASHAS BAMIDBAR

1 H¹ ASHEM spoke to Moses in the Wilderness of Sinai, in the Tent of Meeting, on the first of the second month, in the second year after their exodus from the land of Egypt; saying: 2 "Take a census of the entire assembly of the Children of Israel according to their families according to their fathers' household, by number of the names, every male according to the head count. 3 From twenty years of age and up — everyone who goes out to the legion in Israel — you shall count them according to their legions, you and Aaron. 4 And with you shall be one man from each tribe; a man who is a leader of his father's household.

שָׁאֵמַר (להלן י כט) נוֹסְעִים אֲנַחְנוּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר ה', וְהָיָה מִשָּׁה וְהַנְּשִׂאִים צְרִיבִין לְדַעַת מִסְפַּר חֲלוּצֵי צָבָא הַמְּלַחְמָה וְכֵן מִסְפַּר כָּל שֹׁבֵט וְשֹׁבֵט וְיָמָה יִפְקֹד עָלֵינוּ בְּעֶרְבּוֹת מוֹאָב בְּמַעְרְכוֹת הַמְּלַחְמָה, כִּי הַתּוֹרָה לֹא תִסְמָךְ עַל הַנֶּסֶס שִׁירְדָף אֶחָד אֵלָּהּ. וְזֶה טַעַם "כָּל יוֹצֵא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל", כִּי הַמְּגִיז מִפְּנֵי צָבָא הַמְּלַחְמָה:

וְעוֹד שִׁחְלַק לָהֶם הָאָרֶץ לְמִסְפָּרָם, וְיָרַע בְּמַה חֲבָלִים יִפְלוּ לָהֶם מִן הָאָרֶץ הַנּוֹבֶבֶשֶׁת לָהֶם. כִּי לֹא יִדְבַר הַמְּרַגְלִים הָיוּ נִכְנָסִים שָׁם מִיָּד:

4
RAMIBAN

וְלֹא הַכִּינּוּתִי טַעַם הַמְּצוּה הַזֹּאת לְמַה צָוָה בַּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי הָיָה צָרָה שִׁחְתָּחוּ לְשִׁבְטֵיהֶם בְּעֶבֶר הַדְּגָלִים, אֲבָל דִּיעַת הַמִּסְפָּר לֹא יִדְעָתִי לְמַה צָוָה שִׁיִּדְעוּ אוֹתוֹ. אֲוֹלִי לְהוֹדִיעַם חֲסֵדוֹ עֲלֵיהֶם כִּי בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יָרְדוּ אֲבוֹתֵיהֶם מִצְרַיִם וְעַתָּה הֵם כְּחֹל הַנֶּסֶס, כֹּף וְכֹף בְּנֵי עֲשָׂרִים: וְאַחֲרָי כָּל דְּבַר וּמַגִּפָּה יִמְגַם, לְהוֹדִיעַ כִּי הוּא מְשַׁיָּא לְגוֹיִם יִמְחֹץ וְיִדְרוּ תְרַפִּינָה. וְנָהוּ שְׁאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, מִרַב חֲבָתָם מוֹנָה אוֹתָם כָּל שְׁעָה. וְעוֹד כִּי הֵבֵא לִפְנֵי אֲב הַנְּבִיאִים וְאַחֲרֵי קְדוֹשׁ ה' וְהוּא נוֹדַע אֲלֵיהֶם בְּשֵׁמוֹ יִהְיֶה לוֹ בְּדַבָּר הַזֶּה זְכוּת וְחַיִּים, כִּי כָּא בְּסוֹד הָעַם וּבְכַתֵּב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּזְכוּת הַרְבִּים בְּמִסְפָּרָם, וְכֵן לְכַלֵּם זְכוּת בְּמִסְפָּר שִׁמְנוּ לִפְנֵי מִשָּׁה וְאַחֲרָי כִּי יִשִּׁימוּ עֲלֵיהֶם עֵינָם לְטוֹבָה, בְּקִשּׁוֹ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים, ה' אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם יוֹסֵף עֲלֵיכֶם כָּכֶם אֵלָּה פְּעָמִים וְלֹא יִמְעִיט מִסְפָּרְכֶם, וְהִשְׁקִלִים כּוֹפֵר עַל נַפְשׁוֹתֵיכֶם:

A

וּבְמִדְבַר סִינֵי רִבְּהָ וְאִתִּי כֹף, בְּמִסְפָּר שְׁמוֹת לְגִלְגְלוֹתָם, אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַנּוֹתָם בְּכָבוֹד וּבְגִדְלָה, לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, לֹא תִהְיֶה אוֹמֵר לְרֹאשׁ הַמְּשַׁפְּחָה "כִּמְהָ בְּמִשְׁפַּחְתְּךָ" "כִּמְהָ בָנִים יֵשׁ לְךָ", אֵלָּא כְּלֵהוֹן יְהוֹן עוֹבְרִים לְפָנֶיךָ בְּאִימָה וּבְכָבוֹד וְאַתָּה מוֹנָה אוֹתָם, הִדָּא הוּא דְכָתִיב (פסוק יח) בְּמִסְפָּר שְׁמוֹת מִבְּנֵי עֲשָׂרִים שָׁנָה וּמַעֲלָה לְגִלְגְלוֹתָם:

B

וְיִתְבַּן שְׁנֵאֵמַר עוֹד, כִּי הָיָה זֶה כְּדָרָךְ שֶׁהַמְּלַחְמָה עוֹשֶׂה בְּבוֹאֵם לְמַלְחָמָה, כִּי עַתָּה הָיוּ מְזַמְנִים לְפָנֶם לְאָרֶץ וְלִכְאָ בְּמַלְחָמָה עִם מַלְכֵי הָאֲמּוֹרִי אֲשֶׁר בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן וְעַם הַשְּׂאֵר כְּלָם, כִּמּוֹ

C

קבו

Israel's long mission in exile will finally be completed.
God will return us to Eretz Yisrael, rejuvenated physically and spiritually.

(6)

א שיר המעלות; בשוב יהוה את שיבת ציון, היינו
בחלמים. ב אז ימלא שחוק פינו, ולשוננו רנה;
אז יאמרו בגוים, הגדיל יהוה לעשות עם אלה. ג הגדיל
יהוה לעשות עמנו, היינו שמחים. ד שובה יהוה את
שביתנו, באפיקים בנגב. ה הזרעים בדמעה, ברנה
יקצרו. ו הלוך ילך ובכה נשא משך הזרע; בא יבא
ברנה, נשא אלמתיו.

שיר ¹ A song of ascents. When HASHEM will return the capti-
vity of Zion, we will be like dreamers. ² Then our mouth
will be filled with laughter and our tongue with glad song. Then
will they declare among the nations, 'HASHEM has done greatly
with these.' ³ HASHEM has done greatly with us, we were
gladdened. ⁴ O HASHEM — return our captivity like springs in
the desert. ⁵ Those who tearfully sow will reap in glad song. ⁶ He
who bears the measure of seeds walks along weeping, but will
return in exultation, a bearer of his sheaves.

סיכום

מעשה הסיכום למעשה הוא כך:

(5)

א. אין חובה לתת מעשר מכל הכנסותיו, כי אם ממה שנשאר אחרי ההוצאות הנצרכות
לנהל רמת חיים חסכונית כמקובל לפרנסת בני ביתו. שכיר שהכנסתו קבועה וידועה יש
לו להוריד תחילה את ההוצאות הנדרשות לצרכי פרנסתו, ובתנאי שמדובר שההוצאות
שלו לאחזקת בני ביתו הן סבירות, ומן הנשאר ייתן מעשר.

ב. לא שייך לתת מעשר מן הברוטו, שהרי המס יורד ואינך מקבל אותו. אדרבה, מסתבר
שיש מקום להחשיב את תשלומי מס הכנסה וכיטוח לאומי בערך כחצי ממעשר כספים,
שהרי חלק ניכר מכספי המסים מיועד לצדקה — לתמוך בעניים ובחולים וכד', ובית דין
כופים על הצדקה.

SIACH
NACHUM
HARAV NACHUM
RABINOVITCH

(7) 28 IYAR - TOUCHING HISTORY

